

ATELIER PRO

Opdrachtgever
Gemeente
Oldambt

Locatie
Oldambtplein
Winschoten
Nederland

Project type
architectuur

Functionies
publieke gebouwen

Kosten
€ 15.576.371,-

8.125 m²

Project status
opgeleverd

Periode
2011 - 2014

Oplevering
2014

beeld: roland halbe

Cultuurhuis De Klinker, Winschoten

In het Cultuurhuis De Klinker in Winschoten komt expressie niet alleen tot uiting in toneelspel, dans en muziek. Het geeft ruimte aan een 24-uurs culturele levendigheid. Door de centrale ligging passeren bewoners dagelijks het Cultuurhuis, waar ze van cultuur kunnen genieten in het theater, de bibliotheek, het kunstencentrum of de radiostudio. Ze kunnen koffie drinken in het theatercafé. En zelf een actieve bijdrage leveren aan de cultuur.

Cultuuricoon in het Groningse stadslandschap

Het cultuurhuis is verankerd in Winschoten doordat de gelede bouwmassa in lijn is met de morfologie van de bestaande omliggende bebouwing. Het afgeronde en alzijdige gebouw heeft een verbindende werking tussen de fijnkorrelige bebouwing van het historische stadscentrum en de grootschalige naoorlogse vernieuwingen en uitbreidingen. Door de plastic van de bouwmassa wordt de locatie volledig benut wat de prominentie van het cultuurcentrum versterkt. De licht geknikte gevels van het volume spelen met de wetten van het perspectief.

Afstanden worden op deze manier visueel verkort. Het aangrenzende centrum wordt gekenmerkt door tweelaags gemetselde huisjes in Groningse klei. Deze fijne schaal is in het Cultuurhuis terug te vinden

in de horizontale verdiepingshoge baksteenbanden die de ene keer samenkomen en dan weer wijken. De horizontale geledingen, afrondingen en overstekken herinneren aan het Gronings expressionisme van de jaren twintig. Kenmerkend is de rijke detaillering van het metselwerk. Verschillende bakstenen zijn speciaal voor het Cultuurhuis ontwikkeld in traditioneel oranje Groningse klei. Ook de technische zones in de gebouwplint weerspiegelen de relatie met de omgeving. In de ruwe bruinoranje geveldelen van geperforeerd CorTen staal zijn contouren van het Groningse landschap te zien. De verticaal gemetselde bakstenen en de diepe schuine neggen geven het gebouw een krachtige en stoere uitstraling.

Het publieke domein van Winschoten: De Foyer

Bij het betreden van de publieke foyer ervaren bezoekers meteen de bolvorm van de theaterzaal. De bouwmassa van de theaterzaal is losgekoppeld van de verdiepingen. De hoge vide met daklichten benadrukt de zaal nog eens extra. De bekleding bestaat uit houten shingles van verzaagde oude meerpalen. Dit is het hart van het gebouw waar het publiek elkaar ontmoet en napraat over de voorstelling. De ruimte voelt spannend aan door de dynamische manier waarop de zaal in het gebouw is gesitueerd. Vooral de weerkaatsing van het daglicht op het hout doet overdag het hele gebouw gloeien. 's Avonds wordt de sfeer in de foyer bepaald door de intensiteit en de kleur van het kunstlicht. Zo is de ruimtesfeer eenvoudig aan te passen voor een klassiek muziekstuk of juist een popconcert.

Ontwerpteam
projectarchitect
Dorte Kristensen, Lisette Plouvier

interieurarchitect
Lisette Plouvier

projectleider
Eelko Bemener

projectmedewerkers
Allard de Goeij, André van Veen,
Evelien van Beek, Robert Witteman,
Sander Malschaert,
Wesley Wijnands

Projectteam
bouwkundig aannemer
Rottinghuis aannemingsbedrijf

adviseur akoestiek
Peutz

constructeur
ABT

installatieadviseur
Nijeboer - Hage

projectmanager
ABC Bouwmanagement

adviseur
Theateradvies bv

ATELIER PRO

Dit maakt de beleving van het programma een totaalbeleving.

Meervoudig gebruik

Naast de publieksfunctie verbindt de foyer ook alle functies binnen het Cultuurhuis. Er kunnen allerlei activiteiten plaatsvinden zoals een boekenmarkt, ontvangsten, voordracht etc. Overdag kan de bibliotheek hier boeken uitstallen of een leestafel inrichten naast het Theatercafé. 's Avonds wordt de foyer echt een foyer voor het theater. De trappen in de foyer naar de verdiepingen zijn strategisch geplaatst en op verschillende manieren vormgegeven. Op deze manier worden de verkeersstromen gescheiden in publiek en privé. De publiekstrap is ruim en ligt in de ruimte, de privé trap is in de bouwmassa weggewerkt.

De centrale ligging van theaterzaal vormt een vanzelfsprekende knip tussen de publieke zone en het privé deel. Het gedeelte backstage is gegroepeerd rondom de toneelhuizen van de twee zalen. De laad- en loszone is zodanig ingepast dat met een eenvoudige afschermingsingreep de privacy van artiesten en technici wordt gewaarborgd. Aan de backstage zone zijn ook de kantoorruimtes gekoppeld. De goederenlift is bereikbaar vanaf de buitenzijde én vanaf het laad- en losgebied.

Akoestiek

Akoestisch gezien is het Cultuurhuis Winschoten een innovatief gebouw. Een multifunctionele studio, een muziekschool, een dansstudio en twee theaterzalen kunnen gelijktijdig gebruikt worden. Atelier PRO werd bijgestaan door bouwfysisch adviesbureau Peutz (Groningen) die geluidsisolatiemaatregelen adviseerde. De dilataties, aangebracht rondom de theaterzalen, waarborgen loskoppeling van de zalen zonder hoorbare interferentie tussen de voorstellingsruimtes. Hierdoor kan in de vlakke vloerzaal een bioscoopfilm worden vertoond en in de grote theaterzaal een kamerconcert plaatsvinden. Daarnaast zijn de muzieklokalen op de tweede verdieping als doos-in-doos uitgevoerd. Zo kunnen in de muzieklokalen popgroepjes, muziekensembles

en slagwerkgroepen gelijktijdig repeteren zonder onderlinge overlast en zonder verstoring van de stilte in de bibliotheek.

Theaterzaal & vlakke vloerzaal

Nergens speelt men zo dicht bij het publiek als in de theaterzaal van Winschoten. Door de orkestbak dicht te schuiven wordt het toneel vergroot in de richting van de zaal. De zaal bestaat uit 650 stoelen verdeeld over de parterre en het balkon met loges. De stoelen en het voordoek zijn donkerrood en de donkergrijze wanden zijn bekleed met akoestische elementen die zorgen voor diffusie, reflectie en absorptie van geluid. Via die elementen is ook regelbare sfeerverlichting mogelijk door de lichtkleuren in te stellen naar de gewenste zaalsfeer. Door klankkaatsers boven het voortoneel is in de gehele theaterzaal een toneelvoorstelling zonder geluidsversterking goed verstaanbaar. Wanneer deze niet nodig is, kan de klankkaatser worden opgetrokken naar het trekkenveld waardoor het mogelijk is om nog dichter bij het publiek te spelen.

De theaterzaal heeft klassieke theaterkleuren. De vlakke vloerzaal daarentegen heeft een heel andere sfeer door de wanden van schoon beton met blauwe akoestische elementen. Met het rondgaande gordijn kan de akoestiek verder worden geregeld. Deze zaal leent zich dan ook voor uiteenlopende voorstellingen zoals kamermuziek, toneel of bioscoop, maar ook conferenties of recepties. Het grote raam in deze zaal biedt een panoramisch uitzicht op Winschoten.

Dit ontwerp bevat de architectuur en het interieur.

Film gemaakt door de lokale omroep RTV Logo, die een studio heeft in het gebouw:

Wat vinden opdrachtgever en eindgebruiker er van? Dat lees je hier

Publicaties

Leerdomein 34-SD4 Het belang van de maatschappelijke bibliotheek p15,16

Schooldomein nr 5, mei 2021 - Het belang van de kletsbrede trap p30,31

Baksteen # 69 2017

Brick buildings volume 1

ArchitectuurNL 2016

Zichtlijnen 2015

Dagblad van het noorden

Bouwen in het Noorden

Dagblad van het Noorden 2014

Stedenbouw 2013

Video van de bibliotheek van Winschoten

Bibliotheek in Cultuurhuis de Klinker van Winschoten
in de top 3 van Nederland